

ЗЕЛЕНА КНИГА УКРАЇНСЬКОЇ ДОБРОЧИННОСТІ - 2020

ОРГАНІЗАТОР

АСОЦІАЦІЯ
БЛАГОДІЙНИКІВ
УКРАЇНИ

«Зелена книга української доброчинності» – щорічний аналітичний збірник, підготовлений на базі громадського опитування. В опитуванні беруть участь респонденти, які представляють всеукраїнські та регіональні благодійні, волонтерські та громадські організації, медіа, бізнес та наукові установи з усіх регіонів України.

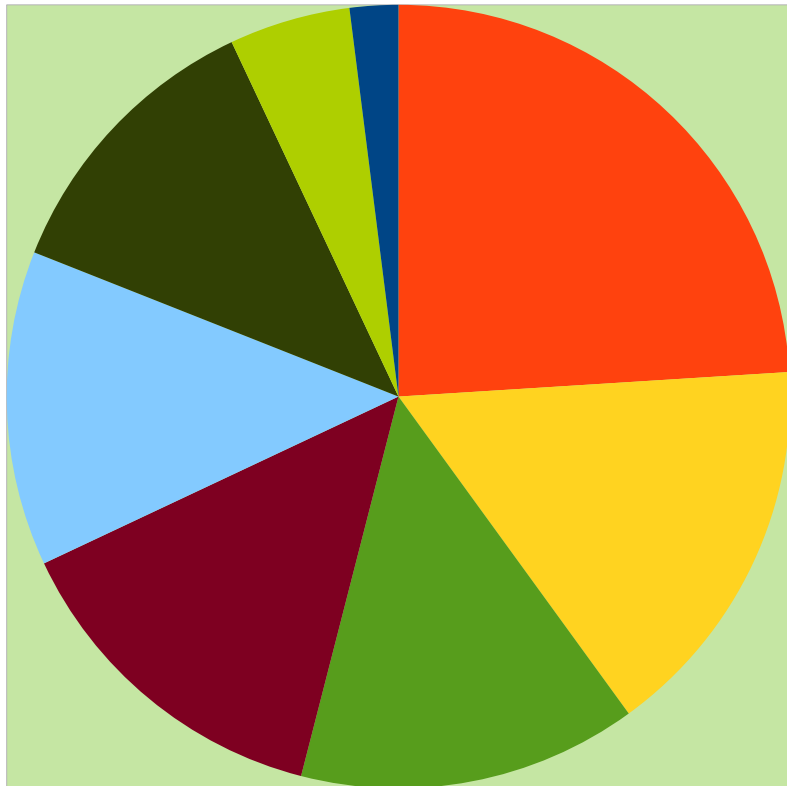
Проводиться щорічно ВБО «Асоціація благодійників України» з 2012 року.

Ознайомитися з попередніми опитуваннями можна за лінком: [Зелена книга української доброчинності](#).

Громадське опитування «Стан розвитку добročинності в Україні – 2020» було проведено протягом квітня-травня 2021 року.

В опитуванні взяли участь 145 респондентів з 16-ти регіонів України.

Соціальний статус учасників опитування

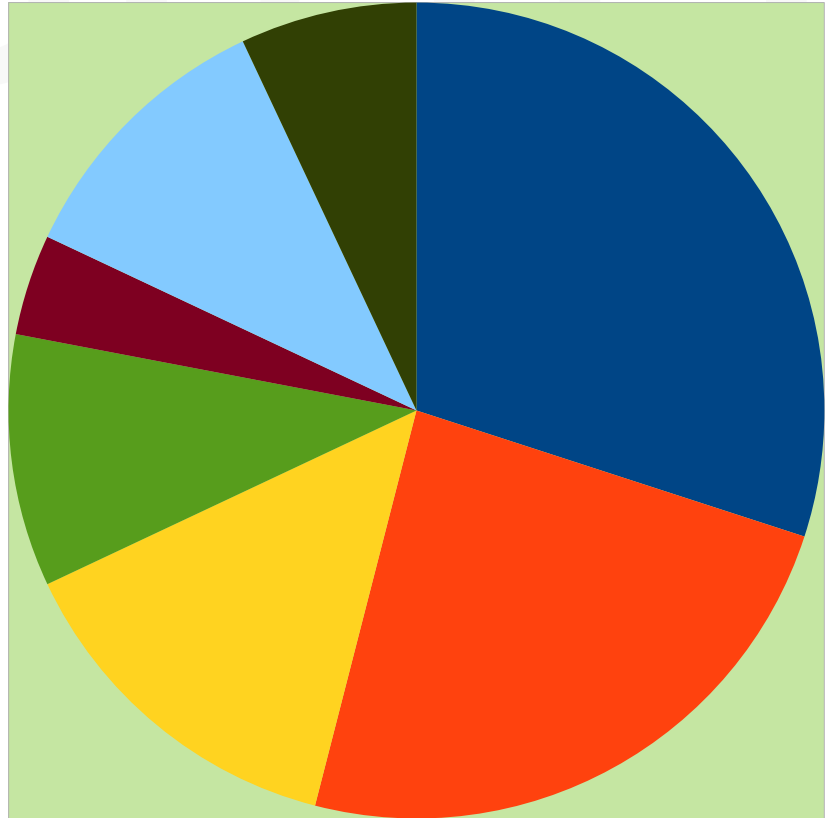

- Соціальний статус учасників опитування
- Працівник благодійної (недержавної) організації — 24% респондентів;
- Підприємець — 16% респондентів;
- Науковець, викладач, дослідник — 14% респондентів;
- Працівник бюджетної установи — 14% респондентів;
- Найманий працівник — 13% респондентів;
- Фрілансер — 12% респондентів;
- Тимчасово непрацюючий — 5% респондентів;
- Пенсіонер — 2% респондентів.

ПИТАННЯ 1.1.

Яка частка (%) українського суспільства у 2020 році відносно регулярно (системно) особисто займалася благодійною чи волонтерською діяльністю?.

ВІДПОВІДЬ 1.1.

- 1-5% системно займаються благодійністю – вважають 30% респондентів
- 6-10% системно займаються благодійністю – вважають 24% респондентів
- 11-15% системно займаються благодійністю – вважають 14% респондентів
- 16-20% системно займаються благодійністю – вважають 10% респондентів
- 21-25% системно займаються благодійністю – вважають 4% респондентів
- 26-30% системно займаються благодійністю – вважають 11% респондентів
- 31 і більше% системно займаються благодійністю – вважають 7% респондентів

Середньозважене значення показника склало 10.9%

Довідково: за результатами матеріалів Зеленої книги української доброчинності у 2019 році

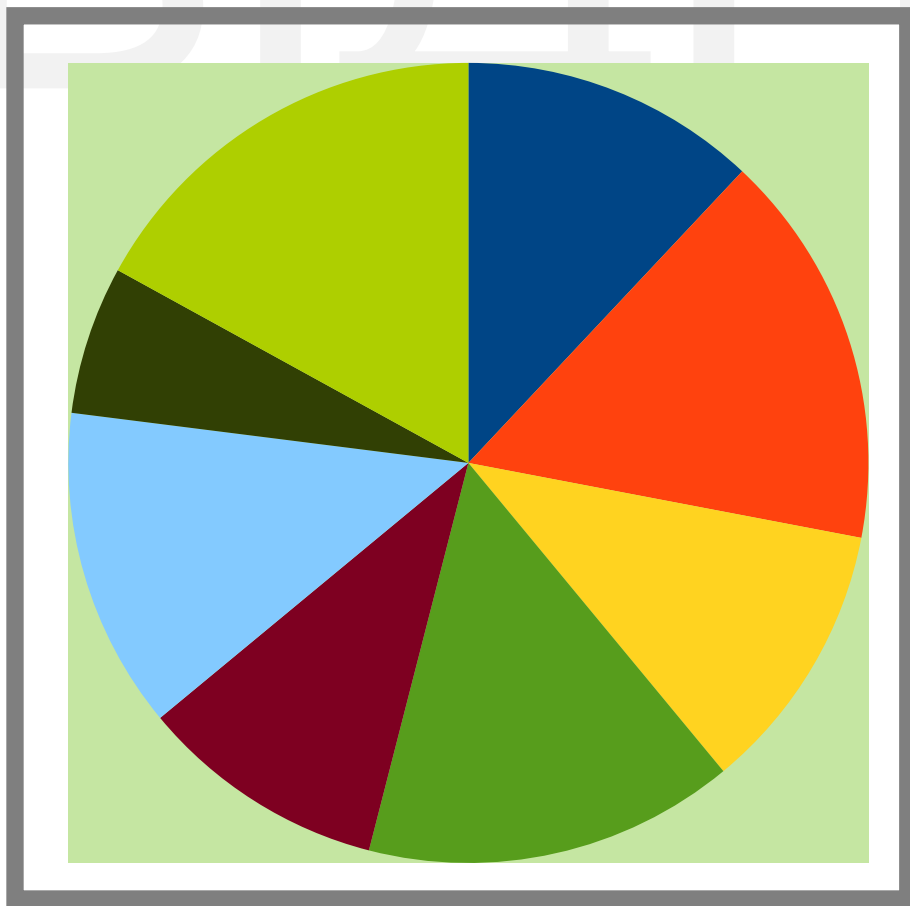
Середньозважене значення показника

«Яка частка українського суспільства робить доброчинні пожертви (відносно систематично, регулярно) з метою фінансової підтримки благодійних, волонтерських чи громадських організацій (акцій, проектів), які здійснюються в Україні?»
за оцінками експертів склало
6,9%.

ПИТАННЯ 1. 2.

Яка частка (%) українського суспільства у 2020 році нерегулярно (епізодично/час - від - часу) особисто брала участь у реалізації благодійних чи волонтерських акцій?

ВІДПОВІДЬ 1.2.

- 1-5% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 12% респондентів
- 6-10% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 16%
- 11-15% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 11%
- 16-20% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 15%
- 21-25% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 10%
- 26-30% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 13%
- 30-40% нерегулярно займаються благодійністю - вважають 6%
- 40 і більше нерегулярно займаються благодійністю - вважають 17%

Середньозважене значення показника склало 21,4%

Довідково: за результатами матеріалів Зеленої книги
української доброчинності у 2019 році

Середньозважене значення показника

«Яка частка українського суспільства
робить доброчинні пожертви на користь благодійних,
волонтерських чи громадських організацій (нерегулярно
або несистематично або епізодично)
за оцінками експертів склало

11,6%.

ПИТАННЯ 1.3.

Що є причиною того, що частина українців не займається доброчинністю і не бере участь у волонтерській діяльності?

ВІДПОВІДЬ 1.3.

(відповіді респондентів у відсотковому співвідношенні)

43%

Індивідуальні ментальні особливості членів суспільства;

41%

Бідність, складне матеріальне становище членів суспільства;

28 %

Недовіра до благодійних (волонтерських) організацій;

16 %

Байдужість до суспільних проблем;

14 %

Зовнішні фактори;

13 %

Низький рівень поінформованості суспільства;

10 %

Пострадянська ментальність, патерналізм;

8 %

Відсутність у суспільстві культури благодійництва;

4 %

Відсутність вільного часу;

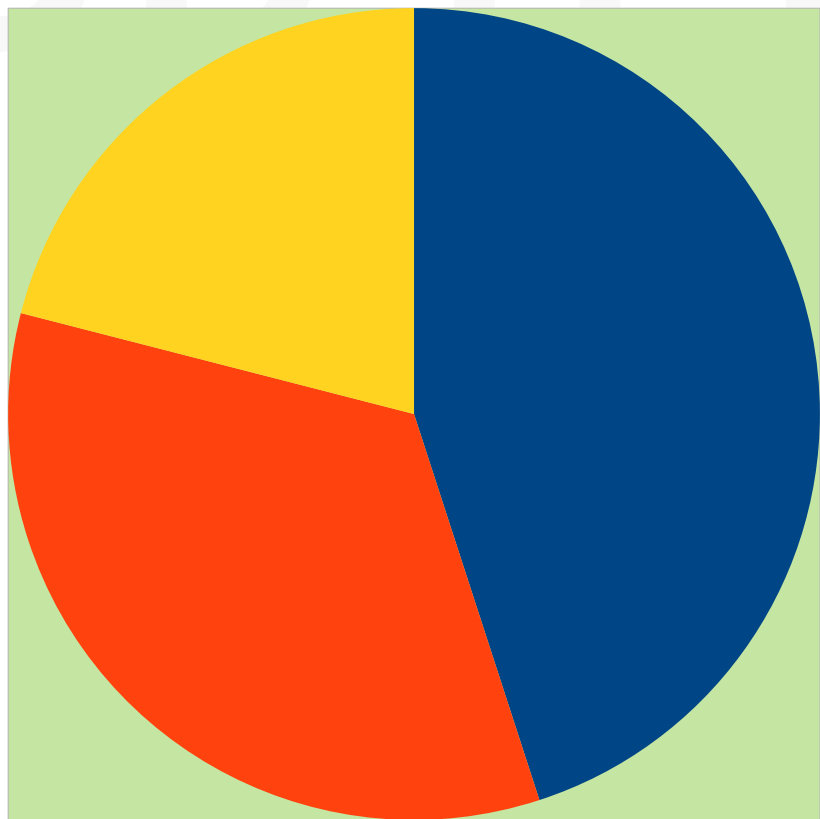
ПИТАННЯ 1. 4.

Чи варто гроші «на церкву» вважати
доброчинною пожертвою?

(будь ласка, зазначте чому).

ПИТАННЯ 1. 4. + 3 додатки

ВІДПОВІДЬ 1.4.

- ТАК – 45% респондентів;
- НІ – 34 % респондентів;
- ІНШЕ – 21% респондентів.

ДОДАТОК № 1 (до питання 1.4.) «ТАК»: характерні коментарі

- Так, тому що будь-який добровільний внесок, котрий людина дає добровільно, вже вважається доброчинною пожертвою, незважаючи на те, чи це на церкву чи будь - що інше;
- Так. Люди з власного бажання дають кошти. Тому це акт доброчину. Чи це добре? Можливо, на цьому етапі так;
- Так. Тому що церква є осередком духовного та культурного життя громади. А також частина церков теж займаються благодійністю у своїх громадах;
- Так, бо частина суспільства, особливо люди старшого віку, не знає інших шляхів допомоги. Вони мають більшу довіру до церковних інституцій;
- Так, бо сучасні церкви самі є ініціаторами і виконавцями різноманітних соціальних проектів, беручи участь у розв'язанні нагальних суспільних проблем;
- Так, бо саме милосердя має бути обличчям справжньої церкви;
- Так. Церква робить суспільство добрішим;
- Так, бо це ділення приватним на користь спільного;
- Так, оскільки людина добровільно дає свої кошти на добру справу, на проповідь діл милосердя, любові, співчуття ;
- Так. Оскільки часто при церквах працюють благодійні ідальні та реалізуються інші проекти для потребуючих. Навіть, якщо пожертва використана на облаштування храму - то це теж благодійна жертва.

ДОДАТОК № 2 (до питання 1.4.) «Ні»: характерні коментарі

- Ні, бо пожертва на церкву – це швидше духовно-соціальна інвестиція людини.;
- Ні. Це моральний обов'язок віруючої людини;
- Ні, якщо йдеться про добродійність в країні чи суспільства в цілому;
- Ні. Добродійна пожертва не передбачає якоїсь (навіть моральної) вигоди від неї;
- Ні, бо на мою думку, ці кошти не завжди використовуються за цільовим призначенням;
- Ні, це індивідуальна історія стосунків людини і церкви;
- Ні, бо це виглядає як біблейська десятина чи-то подяка церкві за допомогу;
- Ні, Це традиція, а не усвідомлена дія;
- Ні, бо для багатьох - це своєрідний аналог колишнього інституту індульгенції в католицизмі;
- Ні в якому разі. Це відносини людини з Богом. Милостиня і благодійність – окремо.

ДОДАТОК № 3 (до питання 1.4.) «ІНШЕ»: характерні коментарі

- 50 на 50. Оскільки церква теж займається благодійністю;
- Складне питання, відповідь на яке залежить від того, до кого адресоване. На мою думку, все залежить від того, на що збираються кошти. Якщо на якусь допомогову акцію - то це добродчинна пожертва, якщо на ремонт церкви - теж мабуть, але якщо на утримання церкви - тоді це своєрідна оплата релігійного сервісу;
- На мою думку, узагальнення «пожертва «на церкву» занадто абстракте. Адже якщо ми говоримо про благодійні пожертви, які збирається добровільно з нефіксованої ціною, то це все ж таки пожертва. Але якщо церковна крамничка продає товари під виглядом «пожертви», тоді пожертвою як такою це вважати не варто;
- Якщо вважати, що благодійна пожертва - це добровільна, безоплатна передача коштів на здійснення благодійної місії, то тоді "так". Але реально дуже важко це оцінити, бо категорія церковної благодійності повністю закрыта від суспільства і практично не зрозуміло, як відбувається збір коштів і де шукати звіти про їхнє використання.;
- Якщо церква витрачає частину пожертви на підтримання старих церков чи нужденних, то так. Якщо ж тільки на утримання священників, то ні;
- В глобальному сенсі не варто. Адже це персональне рішення кожного з вірян, яке може мати різну морально-особистісну мотивацію, однак фактично - це добровільний внесок, тому підпадає під поняття "добродчинність". Окрім того, моральні засади, які проповідує церква, є глибоко гуманістичними, скерованими на вдосконалення людських взаємин, проти різних негативних проявів і звичок, тож підтримка цієї роботи - теж добродчинність..

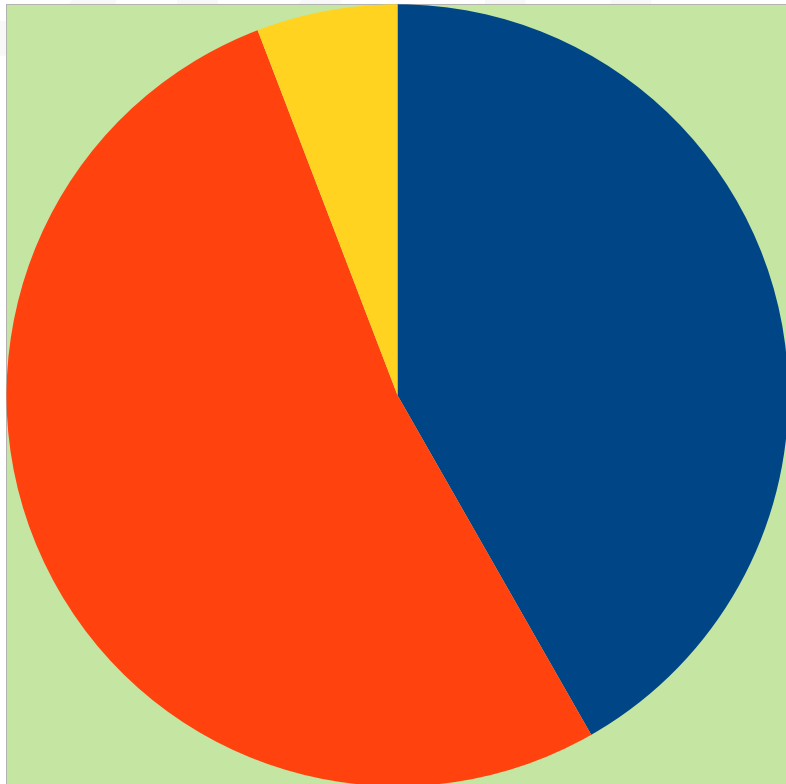

ПИТАННЯ 2.

Як би Ви самотійно визначили свій «статус добровольця»?

- А. Я маю стійке відношення до добровольчої діяльності (член благодійної чи волонтерської організації / постійно співпрацюю з нею/ підтримую матеріально благодійні акції чи проекти;
- Б. Я несистематично (епізодично) займаюсь добровольчою діяльністю, час- від- часу матеріально підтримую благодійні (волонтерські) акції чи проекти;
- В. Я практично не мав можливості у минулому році займатись благодійною чи волонтерською діяльністю, матеріально підтримувати добровольчі акції чи проекти.

ВІДПОВІДЬ 2.

- А - Я маю стійке відношення до добродійної діяльності — 43%;
- Б - Я несистематично (епізодично) займався добродійною діяльністю — 54%;
- В - Я практично не мав можливості займатись добродійною діяльністю — 6%.

ПИТАННЯ 3.

Із яких джерел Ви отримujete для себе інформацію про добродчинне життя в Україні ?:

(можна відзначити будь - яку кількість пунктів).

ВІДПОВІДЬ 3.

(відповіді респондентів у відсотковому співвідношенні)

36 %

Не відслідковую спеціально таку інформацію, отримую її із випадкових повідомлень з неспеціалізованих Інтернет - ресурсів або соціальних мереж;

38 %

Інформацію отримую постійно із визначених мною веб - сайтів, fb- сторінок певних спільнот чи структур (зазначте, будь ласка, хоча б декілька таких джерел в графі "Інше");

28 %

Слідкую за блогами, аккаунтами, сторінками у соціальних мережах тих осіб, які є для мене цікавими як добродійці (зазначте, будь ласка, хоча б одне таке джерело в графі "Інше");

35 %

Отримую інформацію безпосередньо від осіб, які працюють у добродійному середовищі;

32 %

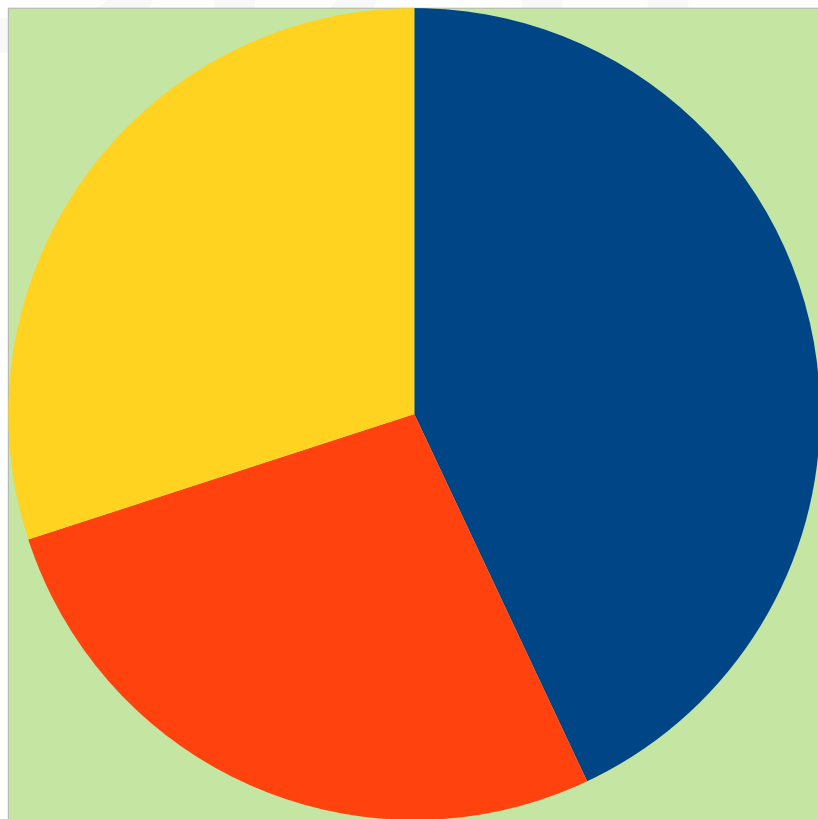
Отримую інформацію на підставі власного досвіду, оскільки сам (сама) безпосередньо працюю у добродійному середовищі.

ПИТАННЯ 4.

Чи подаєте Ви на вулиці милостиню нужденним?

ПИТАННЯ 4.+ 3 додатки

ВІДПОВІДЬ 4.

- НІ – 43% респондентів;
- ТАК – 27% респондентів;
- ІНШЕ – 30% респондентів.

ДОДАТОК № 1 (до питання 4.) «Ні»: характерні коментарі

- Ні, бо вважаю це добре продуманим бізнесом;
- Ні, бо вони у мене асоціюються із професійною спільнотою шахраїв;
- Ні, бо ці люди звикають до милостині і це не мотивує їх;
- Ні, бо не вірю тим людям;
- Ні, бо це неприкрите шахрайство;
- Ні, бо я не знаю, на що насправді вони її витратять, хіба що можу купити їжу;
- Ні, бо вважаю, що це заротчанство/жебракство або психологічні відхилення;
- Ні. Не хочу спонсувати бізнес на жебраках;
- Ні, бо не стільки шкода дармо витрачених грошей, скільки не хочеться бути нагло обдуреним;
- Ні, Не впевнений у реальній нужденності осіб, які просять це.;
- Ні. Це норма і стиль життя людини, який вона свідомо обрала;
- Ні. Я віддаю перевагу допомозі тим, хто її на моє переконання дійсно потребує.;
- Ні. Впродовж останнього часу було чимало викривальних матеріалів журналістів про те, що це стало "недобросовісним бізнесом«;
- Ні. Вважаю це стимулює жебрацтво і використання дітей та осіб з неповносправністю .

ДОДАТОК № 2 (до питання 4.) «ТАК»: характерні коментарі

ТАК.. Без жодного коментаря.

ТАК , але:

- Так, Час від часу, частіше так, ніж ні, дуже залежить від контексту;
- Так. Подаю після того як візуально проаналізую цю людину, чи дійсно вона говорить правду;
- Так, але не "нужденним аферистам". Зазвичай людям похилого віку;
- Так, але лише візуально нужденним старшим людям;
- Так. Подаю біля церкви покладаючись на авторитет цієї інституції, що це дійсно так є.

ДОДАТОК № 3 (до питання 4.) «ІНШЕ»: характерні коментарі

- Рідко, мало довіри до тих хто просить;
- Час від часу, коли 1) маю готівку; 2) більш-менш впевнений у цільовому використанні своїх грошей;
- Зрідка, якщо маю відчуття, що цій особі справді потрібна допомога. Іноді купую їжу;
- Залежить від багатьох внутрішніх та зовнішніх обставин;
- Іноді, якщо відчуваю що ця людина дійсно є в складному становищі, а не є професійним жебраком;
- Рідко і вибірково, переважно старшим особам;
- Раніше частіше, нині - зовсім рідно. Причина - дуже багато шахраїв з однаковими прийомами-проханнями;
- Іноді подаю їжу;
- Рідко,загалом намагаюся діяти іншими методами.

ПИТАННЯ 5.

Чи можете Ви вказати хоча б декілька прізвищ фізичних осіб, які, на Ваш погляд, є найбільш ефективними (активними) у доброчинності/благодійності/волонтерстві в Україні?

ВІДПОВІДЬ 5.

145 респондентів у своїх відповідях вказали понад 160 прізвищ, однак ми виділили тих, хто згадувався три і більше рази

37
разів

Сергій Притула

8
разів

Петро Порошенко

3
рази

Марія Єфросініна

16
разів

Леся Литвинова

5
разів

Гліб Загорій

3
рази

Ольга Кудіненко

13
разів

Віталій Дейнега

5
разів

Марта Левченко

3
рази

Анжеліка Рудницька

11
разів

Наталія Юсупова

4
рази

Роман Донік

3
рази

Валерія Татарчук

9
разів

Юрій Федечко

4
рази

Ірина Плахтій

3
рази

Катерина Ножевнікова

ПИТАННЯ 6.

Чи можете Ви вказати хоча б декілька добродчинних структур (благодійні фонди, волонтерські організації, інші структури), які, на Ваш погляд, є найбільш ефективними (активними) у добродчинній діяльності в Україні?

ВІДПОВІДЬ 6.

145 респондентів у своїх відповідях вказали понад 130 добродійних структур, однак ми виділили тих, про які згадувалося три і більше рази

34
рази

Благодійний фонд
«Таблеточки»

33
рази

МБФ «Повернись живим»

27
разів

МБФ «Карітас України»

10
разів

МБФ «Українська
біржа благодійності»

9
разів

Благодійний фонд
«З янголом на плечі»

8
разів

Благодійний фонд «СВОї»

7
разів

Національна організація
Червоного Хреста України

6
разів

БО «Фонд родини
Загорій»

4
рази

Благодійний фонд
«Місто добра»

4
рази

Притулок для тварин
«Сіріус»

4
рази

Благодійний фонд
«Крила Надії»

3
рази

Благодійний фонд
«Корпорація монстрів»

3
рази

Благодійний фонд
«Клуб добродіїв»

3
рази

ВБО «Благодійний фонд
Петра Порошенка»

3
рази

Мальтійська служба допомоги

3
рази

Благодійний фонд
«СОС Дитячі Містечка»

3
рази

МБФ «Львівська освітня
фондація»

3
рази

НСОУ «Пласт»

3
рази

МБФ «Запорука»

ПИТАННЯ 7.

Чи можете Ви назвати фізичну особу або юридичну структуру, якій би Ви спокійно, не переймаючись, довірили б свій добродійний внесок?

ВІДПОВІДЬ 7.

145 респондентів у своїх відповідях вказали понад 120 добродійців та добродійних структур, однак ми виділили тих, про які згадувалося три і більше рази

16
разів

Сергій Притула

15
разів

МБФ «Повернись живим»

13
разів

МБФ «Карітас України»

10
разів

Леся Литвинова

9
разів

МБФ «Таблеточки

7
разів

Юрій Федечко

6
разів

Наталія Юсупова

5
разів

МБФ «Українська біржа
благодійності»

3
рази

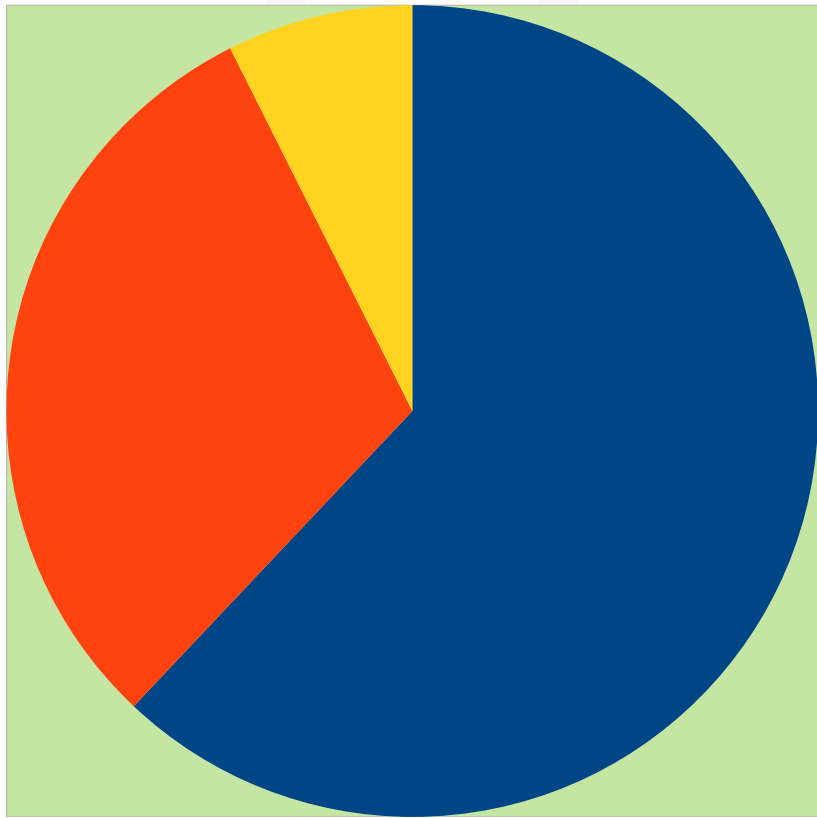
Український католицький
університет

ПИТАННЯ 8.

Чи знаєте Ви про існування в Україні
інтернет-платформи dobro.ua?

ВІДПОВІДЬ 8.

■ НІ – 67% респондентів;

■ ТАК – 33% респондентів;

■ ТАК і користувались – 8% респондентів;

ПИТАННЯ 9.

Якщо Ви особисто здійснювали фінансову добродчинну пожертву, яким переважно способом Ви це робили?

ВІДПОВІДЬ 9.

(відповіді респондентів у відсотковому співвідношенні)

67 % Перерахування коштів на банківську картку приватної особи;

58 % Перерахування коштів на банківський рахунок фізичної чи юридичної особи;

45 % Готівкою у скриньку для збору пожертв або із рук в руки;

18 % Платіж через банкомати, платіжні термінали, платіжні системи;

21 % Використання вітчизняних краудфандингових платформ (dobro.ua, Спільнокошт тощо);

9 % Смс - благодійність

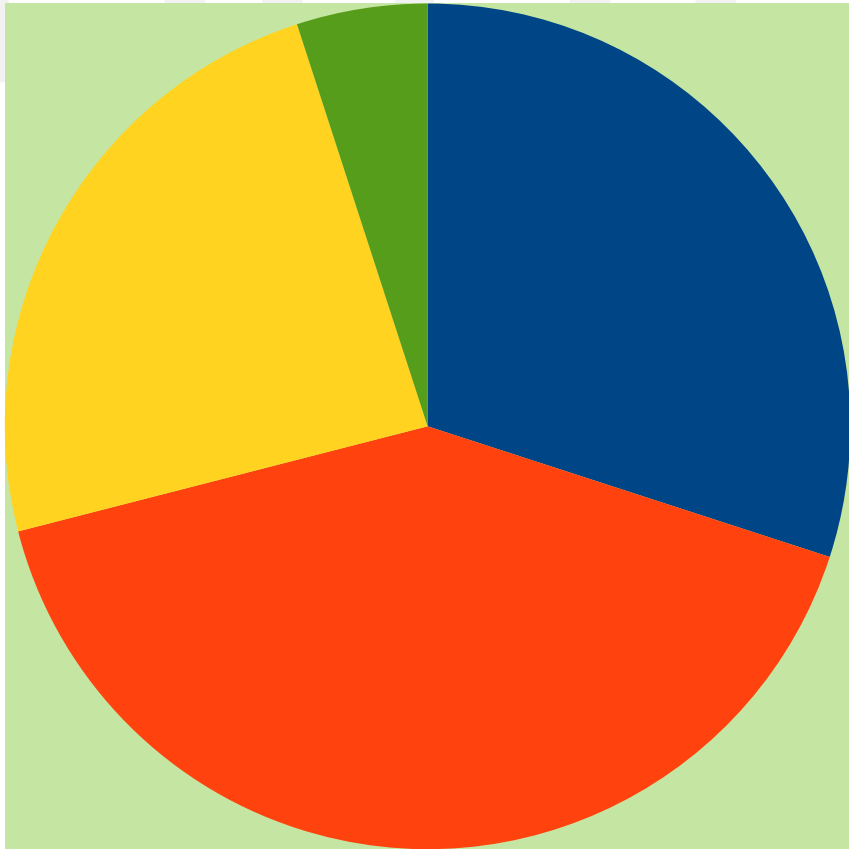

ПИТАННЯ 10.

Дуже часто в інтернеті з'являються різноманітні прохання від незнайомих приватних осіб про надання їм грошової добродчинної допомоги.

Будь ласка, оцініть за десятибальною системою ступінь Вашої довіри до добродчестності цих прохань.

ВІДПОВІДЬ 10.

- 0-1 - абсолютна відсутність довіри – 30% респондентів;
- 2-4 - незначний ступінь довіри – 41% респондентів;
- 5-7 - середній ступінь довіри – 24% респондентів;
- 8-10 - високий ступінь довіри – 5% респондентів.

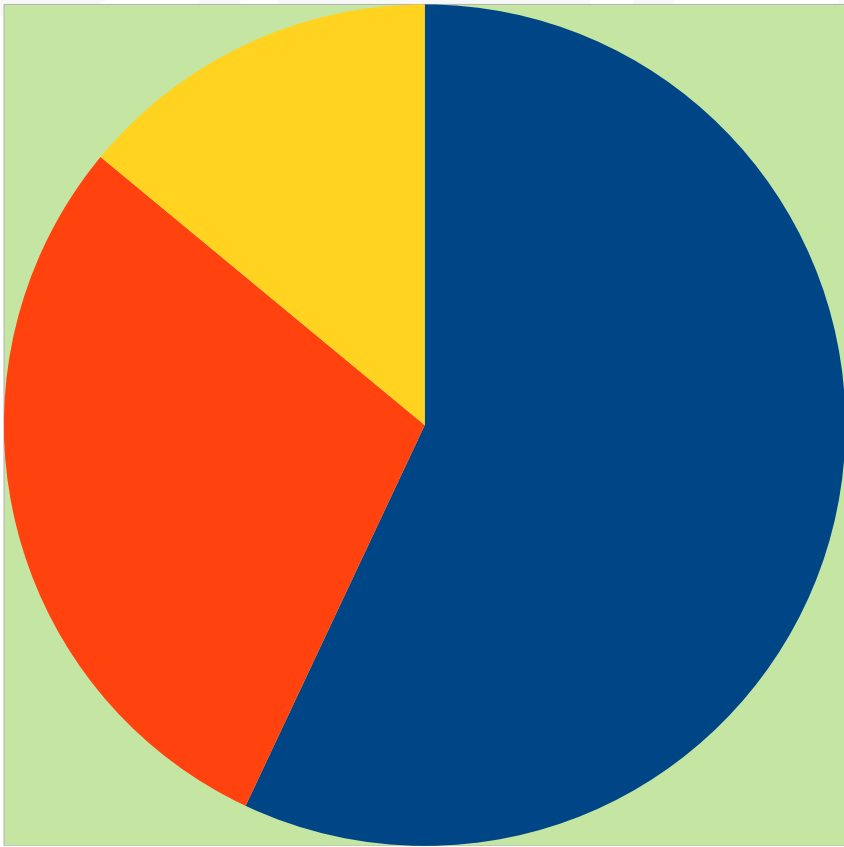
Середньозважене значення рівня довіри: 2.95 %

ПИТАННЯ 11.

Чи погоджуєтесь Ви із тезою, що діяльність добровольців в українському суспільстві в основному спрямована на ліквідацію наслідків неефективної державної соціальної політики?

ПИТАННЯ 11. + 1 додаток

ВІДПОВІДЬ 11.

- ТАК – 57% респондентів;
- НІ – 29% респондентів;
- ІНШЕ – 14% респондентів;

ДОДАТОК (до питання П.) Якщо «НІ», то обґрунтуйте, будь ласка, чому? ВІДПОВІДІ:

1. Волонтерський рух необхідний у будь-якому суспільстві, навіть з ефективно працюючими державними інституціями. Це потрібно для множення суспільного блага, формування відповідальної спільноти і сталого розвитку громад.
2. Всі суспільні потреби держава фізично не може охопити. Тому добродійний сектор існує для тих людей, що мають покликання служити суспільному благу.
3. Значна частина волонтерської діяльності зумовлена потребами, що виникають не з браку ефективно соціальної політики. Окрім того, основна функція соціальної допомоги - гарантувати певний мінімум, а він не завжди буде відповідати потребам суспільства на певних етапах його розвитку.
4. При найефективнішій державній соціальній політиці добродійність залишиться для частини суспільства паралельною можливістю і потребою.
5. Добродійність - це не тільки матеріальний чи фінансовий внесок. Це потреба члена суспільства до взаємодії, відчуття власного внеску і значущості;

6. Добродина, за визначенням, повинна закрити проблеми, які держава або не може, або не встигає вирішувати, це метод ефективнішого, точкового використання суспільних ресурсів. Україна у цьому не виняток і не унікаль;
7. Добродина процвітає і в державах з ефективною соціальною політикою;
8. При будь якій соціальній політиці, будуть люди, які потребують допомоги і які готові її надати;
9. Існує багато різних напрямків добродинності, окрім "соціальної", - спорт, культура, родина, мистецтво, наука... відповідно, це комплекс інших суспільних напрямків і політик, які можуть бути паралельними і невзаємозамінними процесами;
10. У будь-якій країні, навіть найуспішній, розвивається добродина. Вірніше, саме у економічно найрозвинутіших, благодійність є найбільш розвиненою;
11. На жаль, держава не зможе, охопити всі сфери та напрямки суспільного життя, хоча вона і не повинна намагатися цього робити;
12. Благодійність працює там, де є висока суспільна свідомість, нормальні люди, які і при хорошій соціальній політиці знайдуть, як реалізувати свою ініціативність;
13. Є маса речей, з якими громадські рухи за визначенням справляються краще, ніж держава;
14. Добродина виходить далеко поза межі соціальної політики.

ПИТАННЯ 12.

Чи могли б Ви надати хоча б декілька пропозицій, що, на Ваш погляд, потрібно зробити, щоб стимулювати в Україні розвиток ефективної та масової доброчинності?

ВІДПОВІДЬ 12.

Респонденти у своїх відповідях надали понад 180 пропозицій, які опрацьовані і згруповані у 7 блоків (за рейтингом відповідей):

1 Необхідно підвищувати рівень промоції діяльності добродчинних структур та добродчинності загалом, активніше використовувати соціальну рекламу – вважають **38 %** респондентів;

2 Діяльність добродчинців повинна бути більш прозорою, звітність про використання зібраних коштів має бути обов'язковим правилом для добродчинців – такою є думка **15%** респондентів;

3 Необхідно більш активно формувати та впроваджувати у суспільну свідомість сучасне розуміння культури благодійності – вважають **14%** учасників опитування;

4

Доброчинцям потрібно суттєво підвищити ефективність та результативність своєї діяльності – таким є висновок 12 % опитаних;

5

Суспільству потрібно активно лобювати внесення змін до чинного законодавств, зокрема щодо надання податкових пільг доброчинцям та запровадження більш жорсткого покарання для шахраїв та недобросовісних доброчинних структур – вважає 11% респондентів;

6

Доброчинна спільнота повинна набагато активніше займатись «доброчинною» просвітою суспільства, в першу чергу молоді, більш предметно займатись інформуванням населення про суспільні доброчинні потреби та інструменти їхньої реалізації – думка 11% учасників опитування;

7

Необхідно терміново приймати відповідний закон та практично впроваджувати відсоткову філантропію в Україні – переконані 8% респондентів

ЗЕЛЕНА КНИГА УКРАЇНСЬКОЇ ДОБРОЧИННОСТІ

Контакти ВБО «Асоціація благодійників України»:

Тел.: 067-164-04-11

E-mail: vbo.abu@gmail.com

Сайт: <https://vboabu.org.ua/>

Адреса для листування: 01001, м. Київ,
вул. Мала Житомирська 20-А, оф.1.